

УМЕТНОСТА Е НАЈМОЌН ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА МАК КУЛТУРЕН ИДЕНТИТЕТ

■ Разговорот го водеше:
Милева ЛАЗОВА

Госпоѓо Дурловски, неодамна дебитиравте на сцената на една од најпрестижните оперски куќи во светот, виенската "Штатц Опера". Пост фестум, какви се Вашите импресии за овој, претпоставувам и за Вас голем настан?

АНА ДУРЛОВСКИ: Кога како дел од публиката ги доживував поставките на оперските дела на сцената на оваа прекрасна и особено акустична зграда на престижната виенска "Ринг Штрасе", секогаш, како најголем предатор, колку и да сакав да пронајдам барем едно мало нешто за критикување, на крај заминувал занемена од идеалната професионалност на оперските уметници, кои успеваа да го подарат најубавото од себе си пред речиси секогаш најмалку 2.200 гледачи.

Кога застанав од другата страна на лостот, одеднаш ја почувствував тежината на ролјата на една жртва. Сепак, мојата професија е и моја љубов, а за љубовта сите жртви се мали. Искрено, старите имале право кога забележале дека е најжешко под сонцето и дека треба да се внимава на секој детал, затоа што најмалите работи најмногу ја истакнуваат уметноста на оперското пеење.

Како е да се биде прва Македонка која настапила под рефлекторите на сцената, која е синоним за престиж и за најголемите светски оперски имиња?

АНА ДУРЛОВСКИ: Без желба за никаква неучтивост, мојот одговор на ова прашање ќе биде повторно прашање.

Како би се чувствувале вие кога би биле првиот нови-

нар кој добил Пулицерова награда за најдобар новинарски текст во Република Македонија?

Критичарите забележаа дека настапот е проследен со овации од публиката. Сте го воодушевиле и директорот на Операта, кој Ви понудил постојан ангажман. Колку за Вас е интересна оваа понуда и дали ќе ја прифатите?

АНА ДУРЛОВСКИ: Господинот Иан Холендер е едно од имињата кои секако ќе се најдат на некоја од ѕвездите на славните, кои се поставени на најпосетената виенска улица "Кертнер Штрасе". Вистински современ импресарио, кој умее да менаџира продукт на вистински уметници, задоволувајќи ги истовремено и желбите на оперските сладокусци и најлюксурните потреби на оперските имиња, зад кој ќе застане овој особено успешен кастинг менаџер.

Понудата е една од неколкуте најубави работи во мојот живот и секако дека ќе стане дел од мојата животна приказна.

Сепак, во духот на професионализмот кој мора да се почитува во оперските води, пред нас е прво Мајнц, а потоа сè понатаму. Мислам дека големиот кинески мислител Конфучие забележал дека прво треба да се дојде до следната автобуска постојка, па потоа да се продолжи понатаму.

Блеснавате на македонската сцена, уште на дебито во 2000 година, како измачената Лучија ди Ламермур. Оттогаш која е насоката на движење на Вашата кариера во изминативе шест години?

АНА ДУРЛОВСКИ: Верувајте ми дека секој труд и секоја упорност даруваат успех. Особено ако професионалното поле во кое се вложувате себе си го сакате, го познавате и му приоѓате со детска љубопитност.

ИОТ АДУТ ЗА СВЕТСКО ЕДОНСКИОТ

Басот Игор Дурловски светот го запозна како интерпретатор на партии од оперскиот и концертниот репертоар. Тој ги третира музичките стилови со вистинска палета на расположенија, почнувајќи од улогата на Плутоне во Euridice на Јакопо Пери, до ролјата на свештеникот во операта "Посета на старата дама" на Готфрид Фон Ајнем.

Магичната интерпретација на музиката на Дурловски е забележлива уште од неговото деби во 1999 година. Од тогаш тој станува миленик на својата матична публика во Македонија, која безрезервно го наградува гласот кој со големина и карактер го изведува белканто репертоарот на Доњети, Белини, Росини, лириката и драматиката на Пучини, како и херојските улоги од рускиот и од францускиот репертоар.

Инструментот на овој бас Македонската опера и балет го користи во периодот од 2000 до 2002 година во продукцииите на оперите "Lucia di Lammermoor", "Il Trovatore", "Don Giovanni", "Turandot", "Il barbiere di Siviglia", "La forza del destino", "Rigoletto", "Aida" и други.

Неговиот мудар славјански тон, кој е вистинско богатство за ушите на слушателите, зема замав и во повеќе оперски куќи во светот. Градејќи вокален климакс, под патронат на диригентот Пол Вајголд, во 2001 година, Дурловски дебитира во улогата на Nonacourt во операта "Il capello di paglia di Fireza", во продукција на Виенската камерна опера. Тогаш почнало и обликувањето на елегантната вокална техника на овој уметник во камерното студио на КМС, Оливера Мијаковиќ.

Драматичните и лирските особености на овој бас, со годините ќе станат препознатливи и по изведбите на оперите од македонски композитори, меѓу кои и операта "Лидија од Македонија" и "Цар Самуил".

Во 2003 година тој ја добил наградата "Ѓорѓи Божиќов" од Сојузот на композитори на Македонија - СОКОМ за најдобра изведба на композиции од македонски автори. Истата година Дурловски станал лауреат на Интернационалниот натпревар во Белград "Jeunesses Muzicales".

Мистериозно длабокиот резонантен глас на овој пејач во 2004 година станува дел и од новите продукции на Виенската камерна опера, "Ballo delle Ingrati" и "Euridice".

Биографијата на Игор Дурловски бележи и концертни изведби на грандиозни дела како Бетовеновата "Деветта симфонија", Вердиевиот и Моцартовиот "Реквием", "Радомировиот Псалтир" на Димитрие Бужаровски, ораториумот "Клименту" од Властимир Николовски, симфонијата "Зима" од Ристо Аврамовски и други. Забележливи се и неговите гостувања на реномираниот фестивал "Охридско лето".

Игор Дурловски живее и работи во Виена и има статус на слободен уметник.

Талентот е дар од родителите, но зарем често не ни се случува да ги пренесеме даровите само во светот на сеќавањата, бидејќи неажурно сме ги изгубиле во некој подрум.

Му благодарам на Господ што до сега смело и сè уште не заморено чекориме кон угорнината за да минеме низ нашето "виножито".

Ана Дурловски е една од исполнителите на репертоарот на Македонската опера. Како станавте дел од Камерното студио на КМС Оливера Мијаковиќ?

АНА ДУРЛОВСКИ: Госпоѓата Мијаковиќ, дамата која напуштајќи го родниот Белград, станува дел од најблескавата австриска оперска сцена, е човек кој беше вистински пријател на кој наидовме кога тропнавме на нејзината порта... Кај неа отидовме по препорака на пријатели, пејачи... Во работата со нас Оливера вложи многу енергија. Беше вистинско задовол-

ство да се работи со неа. Многу сме ѝ благодарни за сè што стори за нас.

Вие сте и стипендист на фондацијата "Музички театар за Југоисточна Европа". Што значи тоа?

АНА ДУРЛОВСКИ: Особено сум горда што сум дел од групата млади стипендисти на оваа Фондација. Таа организира настапи на младите оперски уметници на различни локации од Европа, некако излачувајќи го балканскиот топло меди-терански дух во изведбата на делата на оперските автори. Дарува пропусница за вредноста на Вашиот професионален квалитет, истовремено барајќи од Вас континуирано професионално созревање и почитување на партнерот на сцената.

Морам да истакнам дека еден од членовите на раководството на оваа Фондација е токму и господинот Иан Холендер, факт кој за мене е вистинска потврда дека кандидатите треба навистина да се потрудат за да добијат стипендија од овој Фонд.

Веќе неколку години харизматичниот сопран Ана Дурловски го освојува светот. Со своето истенчено чувство за ритам, таа ги слика музичките стилови, најмногу користејќи го Моцарт како медицина за гласот. Сребреникавиот глас на Дурловски бил забележан уште на нејзиното деби во 2000 година кога ја толкувала Лучија ди Ламермур. Од тогаш, фокусираниот транспарентно светол тон на овој сопран станува обележје на белканто репертоарот во продукциите на Македонската опера. На оваа сцена таа ги толкува и Дона Ана во "Дон Џовани", кралицата на нокта во "Волшебната флејта", Адела во "Лилјакот", Антоанида во "Иван Сусањин".

Физичката убавина, драматичниот оган и лирскиот интензитет кои ги поседува Дурловски ја носат и на сцените во светските оперски куќи. Во 2001 година таа почнува да ја украсува својата софистицирана вокална техника во Виена, во Камерното студио на КМС, Оливера Мијаковиќ. Нејзиниот резонантен глас го препознала и фондацијата "Музички театар за Југоисточна Европа" и од 2005 година, Дурловски е стипендист на оваа институција. Во јуни 2006 година Ана Дурловски дебитира на сцената на реномираната Виенска државна опера.

Познавајќи ги приликите во Република Македонија, кога станува збор за уметноста во која Вие творите, природно се наметнува прашањето, како Ви успеа Вам и на Вашиот сопруг да успеете?

АНА ДУРЛОВСКИ: Најверојатно имаме среќа... и храброст да го сториме тоа што го сонувавме. Храброст не по секоја цена, но без да тропнете, нели постои многу мала веројатност дека некој ќе ви ги отвори портите. Ние секогаш го почитуваме туѓото време, бидејќи сфативме дека иднината е сега, а сè останато е само претпоставка и можеби само желба.

Затоа, мојата порака до сите Вас, кои во моментот ги читате овие редови, е дека треба да мечтаете, но не оставајте дените и месеците да напластат пајажини врз Вашите мечти.

Колку е блескава иднината за еден млад оперски уметник на македонската оперска сцена и дали секогаш излезот е надвор од Македонија?

АНА ДУРЛОВСКИ: Не е искрен секој друг одговор освен потврдата на ова ваше сомневање, сè уште. Некако како да не си веруваме на сопствените чувства, образованост и професионалност, па сигурно ни е кога пред нас некој истакнат медиокритет, од земјите во кои се живее убаво, ќе го потврди квалитетот на нашите дела.

Секако, недвојбено, тука огромна ролја толкуваат традицијата, материјалните можности и квантумот на гледачи кои имаат можност да издвојат дел од времето кое ѝ го даруваме на борбата за заработувачка.

А од друга страна, тоа зависи и од нас самите, од нашите потреби и секако од тоа колку државата наоѓа интерес во

уметноста, најмоќниот адут за претставување на сопствениот културен идентитет во светот.

Господине Дурловски, како Вие, како животен, а често пати и професионален партнер, го доживувате последниот успех на Вашата сопруга?

ИГОР ДУРЛОВСКИ: Мојата муза ме инспирира и јавно ги потврдува моите лични убедувања дека станува збор за личност која може и умее сè ... ако само посака.

Исклучителната контрола на гласот во сите регистри, интонативно прецизниот тон, чувството за фраза, за напати придушената динамика, а на други места ослободената експресија, му обезбедуваат на овој сопран соработка со оперските куќи во Хрватска, Босна и Херцеговина, Бугарија, Романија, Србија, Црна Гора итн.

Навистина сè си има своја цена, но се надевам дека и тенџерчињата и садовите во кујната ќе имаат можност да ја почувствуваат топлината на нејзините дланки. Можеби јас сум едно од ретките момчиња, Македонци, кои успеале да ја грабнат девојката од своите сништа и да ја материјализираат по-

крај себе. Нејзиниот успех секако е моја духовна храна, па затоа ѝ простувам што понекогаш морам сам да си зготвам нешто.

Постои ли некаков натпревар меѓу Вас?

ИГОР ДУРЛОВСКИ: Ау... да! Во спиење.

Сепак, еве ќе ви признаам, во него навистина води. Бракот само ни помага поискрено да си забележиме еден на друг дека нешто треба да поправиме во импостацијата, дикцијата, пеењето, без да бидеме хипокрити еден кон друг.

Командувајќи на сцената и исполнувајќи го театарот со својот моќен и elokventен бас, Дурловски толкува мноштво карактери напишани од познати автори.

Знаеме дека сте настапувале заедно и особено интересен беше Вашиот настап на едно издание на Охридско лето, кога освен исклучителните гласовни, нè изненадивте и со вештите актерски доживувања. Имате намера и во иднина да настапувате заедно или да градите одделни кариери?

ИГОР ДУРЛОВСКИ: Дуетот на Папагено и Папагена, од Моцартовата "Волшебна флејта" е само едно од многуте дела за бас-баритон и колоратурен сопран.

Се разбира, секогаш кога за тоа ќе имаме можност ние ќе настапуваме заедно, но нашите професионални патеки се одделни и секогаш кога ќе се вкрстат, тоа ќе биде средба на двајца професионалци, кои на сцената не се сопруг и сопруга, туку едноставно ликови од оперското дело во кое го вградуваат својот професионален багаж.

Предноста е можеби во тоа што ако е потребно при настап знаеме со поглед да се разбереме. Домашните грижи и проблеми остануваат дома, меѓутоа професионалните обврски сепак се неминовни гости и дома.

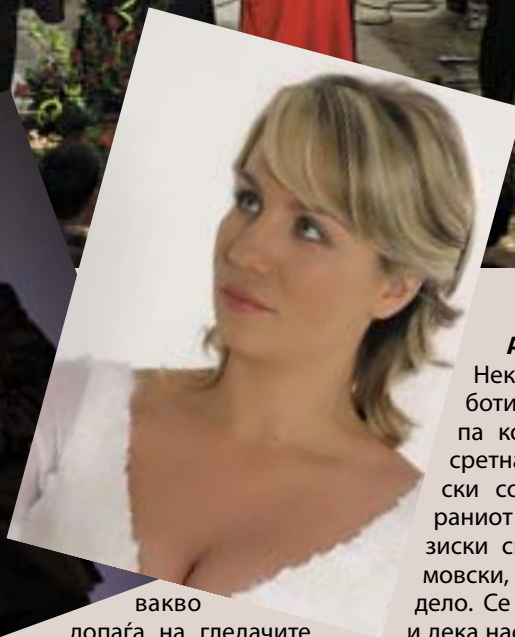
Живеете и работите во Австрија. Какви услови нуди оваа земја за младите луѓе од Вашата бранша?

ИГОР ДУРЛОВСКИ: Наскоро, адресата на која ќе Ви биде достапна е германскиот град Мајнц, каде Ана доби професионален ангажман. А Австрија е и секогаш ќе остане наш професионален дом.

Таа е прекрасен аквариум за вистинските "риби", за кого се грижат најдобрите професионалци од светот.

Вие сте првите кои снимиле спот на оперска музика. Како дојдовте до таква идеја и кој Ви помогна во нејзиното реализирање?

вакво допаѓа на гледачите преку музичкиот корнер Алеа, на нашите гледачи да им даруваме уште некое парче прекрасна музика.

АНА ДУРЛОВСКИ:

Некако како да проработи битолската спојка, па кога мојот сопруг се сретна со неговиот битолски сограѓанин, дипломираниот филмски и телевизиски снимател, Горан Наумовски, се роди идејата за дело. Се надевам дека им се и дека наскоро ќе имаме можност, преку музичкиот корнер Алеа, на нашите гледачи да им даруваме уште некое парче прекрасна музика.

Едноставно и сосема за крај, кажете ни кои се Вашите идоли, имате ли омилен опери или оперски ликови кои сакате да се дел од Вашиот репертоар?

ИГОР ДУРЛОВСКИ: Кога пред вас имате градина со прекрасни сончогледи, тешко е да издвоите еден. За мене, бидејќи ми забележуваат дека сè нешто негодувам за секојдневните проблеми со кои се соочуваат и другите млади луѓе како нас, можеби најдраго на срцево ми е Маснеовото дело "Дон Кихот", а Ана, дали заради Виена или нејзиниот историски настап во "Штатс Операта", мислам дека е опседната со делата на Моцарт.

Сепак, до сега веќе научивме да го почувствуваме најдоброто од секое дело кое е дел од творештвото на големите оперски композитори кои, ако внимателно ги слушаме, знаат да ни даруваат мир и благодат во животот.